

Sl. No. : 100861

169 (G)

(March, 2019)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સૂચનાઓ :

- 1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 47 પ્રશ્નો છે.
- 2) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
- 3) પ્રશ્નની સૂચના પ્રમાણે જ જવાબ લખો.
- 4) પ્રશ્નની સામે લખેલ અંક કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
- 5) નવો વિભાગ નવા પાનાં પર લખવો.

વિભાગ - A

■ નીચે આપેલા 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલ વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. દરેકનો 1 ગુણ છે.

[10]

- 1) ખરીફ પાક કોને કહેવાય ?
 - (A) ચોમાસુ પાક
 - (B) ઉનાળુ પાક
 - (C) શિયાળુ પાક
 - (D) એક પણ નહિ
- 2) ખેતી વ્યવસાયમાં બિન ઉત્પાદક અંગ છે.
 - (A) વાડ
 - (B) પિયત
 - (C) જમીન
 - (D) મકાન

- 3) ક્ષેત્ર વ્યવસ્થાનો મુખ્ય હેતુ કયો છે ?
- (A) ક્ષેત્રની આવક-નફો વધારવો
 (B) રોજગારી વધારવી
 (C) ખેતી સુધારણા
 (D) એક પણ નહિ
- 4) રજકાના પાકમાં થતી પરોપજીવી વનસ્પતિ છે.
- (A) વાંદો
 (B) અમરવેલ
 (C) વાકુંબો
 (D) આગિયો
- 5) ક્ષેત્ર પરના અનાવર્તક ખર્ચમાં ગણતરી થાય છે.
- (A) ટ્રેક્ટર ખરીદી
 (B) ખાતર ખરીદી
 (C) બિયારણ ખરીદી
 (D) જંતુનાશક ખરીદી
- 6) ગ્રામદાન પ્રવૃત્તિ કયા સિધ્ધાંત ઊપર કામ કરે છે ?
- (A) સર્વ ભૂમિ ગોપાલ કી
 (B) ગ્રામ સંકલ્પ
 (C) સંપ ત્યાં જંપ
 (D) સહકાર
- 7) અપ્રક્ષિપ્ત સાધન છે.
- (A) કઠપુતળી
 (B) ટી.વી.
 (C) ચિત્રદર્શક
 (D) એક પણ નહિ

8) ઉનાળામાં ઉગતી ફળદ્રુપતા દર્શક વનસ્પતિ છે.

(A) ધરો

(B) દારુડી

(C) ભૂમસી

(D) ચીકો

9) દશ્ય-શ્રાવ્ય સાધન છે.

(A) બોલતા ચિત્રો

(B) રેડીયો

(C) પોસ્ટર

(D) એક પણ નહિ

10) સહકારી મંડળીની રચના માટે ઓછામાં ઓછા કેટલા સભ્યો જોઈએ ?

(A) 11

(B) 21

(C) 31

(D) 51

વિભાગ - B

■ નીચેના 11 થી 20 સુધીના અતિટૂંકા પ્રશ્નો છે. એક વાક્યમાં જવાબ આપો.
દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.

[10]

11) મૂડીવાદી ખેતી કયા રાષ્ટ્રોમાં થાય છે ?

12) મિશ્ર ખેતી એટલે શું ?

13) પ્રક્ષિપ્ત સાધનની વ્યાખ્યા લખો.

14) ધનિષ્ટ ખેતી એટલે શું ?

15) પહોંચ એટલે શું ?

- 16) સીમાંત ખેડૂત કોને કહેવાય ?
- 17) ICAR નું મુખ્ય મથક ક્યાં આવેલું છે ?
- 18) લેણદાર એટલે શું ?
- 19) સહકારની વ્યાખ્યા લખો.
- 20) વિસ્તરણ શિક્ષણની વ્યાખ્યા લખો.

વિભાગ - C

- નીચેના 21 થી 31 સુધીના ટૂંકા પ્રશ્નો છે. માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો.
દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ છે.

[22]

- 21) ક્ષેત્રવ્યવસ્થાના બે હેતુઓ જણાવો.
- 22) ચલચિત્રોના ફક્ત પ્રકાર લખો.
- 23) મિશ્રપાક એટલે શું ? ઉદાહરણ આપો.
- 24) ખેતી પ્રકારનું મહત્વ સમજાવો.

અથવા

હિસાબ વગરની ખેતી કાંટા વગરની ઘડીયાળ સમાન છે, સમજાવો.

- 25) ભાડુતી મજૂરના પ્રકાર જણાવો.
- 26) કિસાન મેળાનું આયોજન કોણ કરે છે ?
- 27) ક્ષેત્ર પરના અનાવર્તક ખર્ચ જણાવો.

અથવા

જમીન ટોચ મર્યાદાનો કાયદો સમજાવો.

- 28) ક્ષેત્ર પસંદગીમાં સામાજિક ઘટક સમજાવો.
- 29) કૃષિ ઉપયોગી બે સામયિકોના નામ જણાવો.
- 30) વિસ્તરણના મુખ્ય બે સિધ્ધાંતો જણાવો.

અથવા

ભારતના ખેડૂતો ખેતરમાં રહેવાનું પસંદ કરતા નથી.

31) પાક ફેરબદલી દ્વારા ખેડૂતોની જરૂરીયાત સંતોષી શકાય છે.

વિભાગ - D

■ નીચેના 32 થી 42 સુધીના લઘુ પ્રશ્નો છે. માગ્યા મુજબ જવાબ લખો.
દરેકના 3 ગુણ છે.

[33]

32) મિશ્ર પાકના ફાયદા જણાવો.

33) ઉપયોગ પ્રમાણે વિસ્તરણ શિક્ષણ પદ્ધતિઓના નામ અને ઉદાહરણ આપો.

34) ખેતી વ્યવસાય અન્ય વ્યવસાય થી કંઈ રીતે જુદો પડે છે ?

અથવા

એક પાકી ખેતી પદ્ધતિના ગેરફાયદા જણાવો.

35) કૌટુંબિક ખેતી પદ્ધતિ સમજાવો.

36) પ્રદર્શનની ત્રણ કક્ષાઓ જણાવો.

37) ખાતા વહીવટ મહત્વ સમજાવો.

અથવા

વિસ્તરણ શિક્ષણ એ દ્વિમાર્ગીય પ્રક્રિયા છે, સમજાવો.

38) ક્ષેત્ર પસંદગી માટેના આર્થિક પરિબલો ટૂંકમાં સમજાવો.

39) સહકારી મંડળીની રચના સમજાવો.

40) સારા ભૂમિત ચિત્રોના લક્ષણો જણાવો.

41) જમીનની કિંમત આંકવાની પદ્ધતિઓ જણાવો.

42) ચાર સહકારી મંડળીના નામ જણાવો.

અથવા

ખેતીના હિસાબો રાખવાની થતા લાભો લખો.

વિભાગ - E

- નીચેના 43 થી 47 સુધીના નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો છે. સવિસ્તાર જવાબ લખો.
દરેકના 5 ગુણ છે.

[25]

43) ક્ષેત્ર વ્યવસ્થાના આર્થિક સિધ્ધાંતો જણાવી ઘટતા સીમાંત વળતરનો નિયમ સમજાવો.

44) નિદર્શનના પ્રકાર જણાવી કંપોઝીટ નિદર્શન સમજાવો.

અથવા

પ્રયોગશાળાએથી ખેતરે કાર્યક્રમની સમજ આપી તેના હેતુઓ જણાવો.

45) પાક ફેર બદલીના ફાયદા સમજાવો.

46) ક્ષેત્ર પર મકાન આયોજન કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાના મુદ્દા જણાવો.

અથવા

ટ્રાયબલ સબપ્લાન યોજના હેઠળ આદીવાસી કુટુંબોને મળતા લાભો જણાવો.

47) જુદી જુદી ખેતી પધ્ધતિઓ જણાવી મૂડીવાદી ખેતીના ગેરફાયદા જણાવો.

